

Arbetsterapi för närstående

ARBETSTERAPEUTEN ARBETAR UTIFRÅN ETT INDIVIDCENTRERAT ARBETSSÄTT DÄR MÅLET ÄR ETT VÄL FUNGERANDE VARDAGSLIV OCH VÄLBEFINNANDE. FÖR ALLA.

Arbetssterapi för närstående, 2016

© Sveriges Arbetsterapeuter

Layout: Ulf Lundberg

Foto: Colourbox

Tryck: Akademikerhuset

www.arbetsterapeuterna.se

Inledning

När en person drabbas av en funktionsnedsättning som påverkar förmågan att utföra sina dagliga aktiviteter påverkas även de anhöriggas livssituation. För att på bästa sätt hantera den nya livssituationen behöver anhöriga få rätt stöd – framförallt viktig kunskap och praktisk handledning, men också emotionellt stöd.

Anhörigas behov av stöd i sin anhörigroll har uppmärksammats i allt större utsträckning. Genom lagstiftning (Socialtjänstlagen 2009, patientlagen 2015) har man tydliggjort såväl betydelsen av att anhöriga får vara delaktiga i den närståendes vård och rehabilitering som deras eget behov av stöd.

Delaktighet även för närstående

Arbetsterapeuten möter anhöriga i samband med vård och rehabilitering, både inom den slutna sjukhusvården men också utanför sjukhuset. Arbetsterapeuten kan vid sina utredningar och interventioner i hög grad bidra till att anhöriga blir delaktiga och ge dem stöd i deras anhörigroll. Eftersom habilitering och rehabilitering i hemmiljön ökar alltmer skapar det goda möjligheter till samarbete mellan arbetsterapeuten, personen som får insatsen och anhöriga.

Arbetsterapeuten bidrar till närståendes delaktighet och stöd genom ett person- och familjecentrerat arbetssätt, där huvudmålet är ett väl fungerande vardagsliv och välbefinnande för alla i familjen. Det innebär att arbetsterapeuten involverar både personen och närstående i att vara delaktiga i allt ifrån utredningen av aktivitetsproblemen till utformning av interventionsinsatser – utifrån både personens och familjens behov och önskemål. Ett familjecentrerat arbetssätt medför dessutom ett emotionellt stöd till närstående.

ARBETSTERAPEUTEN:

- arbetar utifrån ett person- och familjecentrerat arbetssätt, där huvudmålet är ett väl fungerande vardagsliv och välbefinnande för alla i familjen.
- bidrar med kunskap, råd och handledning till närstående som grund för förståelse att känna sig trygg i sin stödjande anhörigroll och hitta strategier för att hantera de förändringar i vardagslivet som funktionsnedsättningen medför.
- underlättar för familjen att bibehålla gemensamma aktiviteter, och att vara delaktiga i samhället genom anpassning av den fysiska miljön och förskrivning av personliga hjälpmedel.

Viktig kunskap för att få vardagen att funka

Arbetsterapeuten bidrar också med den så viktiga kunskapen som anhöriga behöver för att förstå och hantera de förändringar som funktionsnedsättningen innebär för vardagslivet. Det kan innebära såväl kunskap om hur olika former av funktionsnedsättning påverkar förmågan att utföra aktiviteter, som hur man som anhörig kan stödja och hantera detta. Det kan även innebära att förmedla kunskap om vart den anhörige kan vända sig för att få ytterligare stöd, till exempel hjälpmedel. Kunskapen är viktig eftersom familjen behöver kunna ta beslut och hitta nya strategier för att hantera förändringarna i vardagslivet.

”GÖR JAG RÄTT?”

Vi vet att många anhöriga efterfrågar ett stöd för att få bekräftelse att man ”gör rätt” och därmed ökar sin känsla av trygghet i sin roll som anhörig. Arbetsterapeuten ger den anhörige praktiska råd och handledning för att på bästa sätt kan ge stöd till den närstående i att utföra sina dagliga aktiviteter. Arbetsterapeuten ger också handledning i att hantera de personliga hjälpmedel som har förskrivits, till exempel en rullstol, personlift eller smartphone.

Arbetsterapeutens professionella yrkesansvar är alltid vägledande i samverkan med personen som får arbetsterapeutiska insatser och den närstående under både utredning och intervention. I arbetsterapeutens arbete måste den närståendes delaktighet alltid utgå från vad personen som får insatsen vill, samt från anhörigas egen önskan och förmåga.

Tystnadsplikten är ett direktiv som arbetsterapeuten måste förhålla sig till. Vid all kontakt med andra måste arbetsterapeuten särskilt ta hänsyn till vilken information som personen medger får förmedlas till närstående.

Arbetsterapeuten bidrar till närståendes delaktighet och stöd genom ett person- och familjecentrerat arbetssätt. Huvudmålet är ett väl fungerande vardagsliv och välbefinnande för alla. Det innebär att arbetsterapeuten involverar både personen och närstående i att vara delaktiga i allt ifrån utredningen av aktivitetsproblemen till utformning av interventionsinsatser - utifrån både personens och familjens behov och önskemål.